

Od

20. februar 2020

Do

4. oktober 2020

Gostujoča razstava Hrvaške otroške igrače med tradicijo in sodobnostjo iz Etnografskega muzeja Zagreb, s katero želi SEM slovenski publiki razkriti del pomembne hrvaške dediščine, obeležuje uspešno dolgoletno sodelovanje med muzejema.

Na razstavi je predstavljenih okoli 300 otroških igrac, od tradicionalnih do sodobnih, ki jih v zbirki hrani Etnografski muzej Zagreb. Med njimi so igrače, ki so jih izdelovali na začetku 20. stoletja, igrače, ki so nastale v obrtnih delavnicah, redke igrače iz hrvaških tovarn in igrače, ki so jih ustvarili hrvaški umetniki in oblikovalci.

Organizirana izdelava igrače kot družinska obrt se je na Hrvaškem začela ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja - najprej v Hrvaškem Zagorju in Prigorju, potem v Dalmatinski zagori. Prebivalci nekaterih vasi so ročno izdelovali otroške igrače za prodajo po vsej Hrvaški, in tudi izven nje, (na primer v vasi Vidovec v bližini Zagreba). Te igrače so narejene iz naravnih materialov, predvsem lesa pa tudi iz keramike, so številnih motivov, živo pobarvane, uporabne in privlačne.

Izdelava igrače ima v Hrvaškem Zagorju, v Stubiškem in Bistriškem Lazu, Gornji Stubici, Tugonici, Turnišču, Jerovcu, Bedencu, Globočcu in Mariji Bistrici, dolgo zgodovino. Igrače so navadno izdelovali moški, barvale pa so jih ženske, zato je vsaka od njih edinstvena.

Razstavljene so tudi velike, desetkrat povečane kopije otroških igrac, nastale v obrtnih delavnicah Marije Bistrice (največjega Marijinega svetišča na Hrvaškem, ki se nahaja v Hrvaškem Zagorju), ki stojijo na glavnem trgu tega mesta in bodo na razstavi v SEM razveseljevale otroke.

Prav tako so predstavljene danes zelo redke igrače iz hrvaških tovarn in obrtnih delavnic. Na Hrvaškem so se sredi 50. let prejšnjega stoletja iz manjših zadrug ali industrijskih obratov razvile tovarne, v katerih so proizvajali otroške igrače. Med njimi so najbolj znane Biserka, Lanena industrija Osijek in Krapinska tekstilna industrija s tovarno TIK-TIK, ki so vse delovale do 90. let prejšnjega stoletja. Zlasti je zastopana zagrebška tovarna Biserka, znana predvsem po proizvodnji otroških plastičnih igrac, za katere so bili zgled liki iz zgodb in filmov Walta Disneyja, in plišaste igrače, izdelane v obrtni delavnici Ružice Vavra v Zagrebu, ki je delovala od leta 1949.

Sodobni čas 21. stoletja predstavlja igrače različnih hrvaških oblikovalcev in umetnikov, kot na primer lesena didaktična igrača Mačka akademskega slikarja Zlatana Vrkljana, leseni ekološki igrači Damirja Adamovića, igrače Gorana Lelasa, oblikovalca in umetnika, ki je s StrangeCo iz San Francisca leta 2007 izpeljal projekt v sodelovanju z muzejem MoMa ter poučni igrači oblikovalca Marka Pavlovića Oblo Spheres, izdelani leta 2010 v Kanadi, in druge.

Izpostaviti gre dejstvo, da so bile lesene otroške igrače iz Hrvaške, katerih spretnost izdelovanja in izrazna podoba ostajata nespremenjeni že več rodov. Zato je Večina izdelave

tradicionalnih lesenih otroških igra? z obmo?ja Hrvaškega Zagorja od leta 2009 vpisana na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediš?ine ?loveštva, s ?imer sta njen pomen in vrednost potrjena na svetovni ravni.

o

[1]

[2]

[3]

[4]

Links

[1] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/razstava_hrvaske_igrace_med_tradicijo_in_sodobnostjo_foto_dokumentacija_etnografski_r

[2] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/razstava_hrvaske_igrace_med_tradicijo_in_sodobnostjo_foto_dokumentacija_etnografski_r

[3] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/razstava_hrvaske_igrace_med_tradicijo_in_sodobnostjo_foto_dokumentacija_etnografski_r

[4] <https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/vlak.jpg>